

KWALITEITSHANDBOEK vertalers/tolken

Federale Overheidsdienst **Justitie**
Service public fédéral **Justice**

.be

INHOUDSTAFEL

Wat is een kwaliteitshandboek ?	p. 4
Werken met gerechtstolken en –vertalers	p. 5
Aandachtspunten voor de opdrachtgevende magistraten en hun medewerkers, en voor de politie die handelt in opdracht van een magistraat	p. 5
Aandachtspunten voor vertalers/tolken	p. 9
Deontologie	p. 10
Interpretatie van het KB inzake vertalingen	p. 13
Moet men per lijn/karakter of per woord rekenen?	p. 13
Welke tarieven gelden voor de vertalers?	p. 13
Hoeveel mag men rekenen voor een “kleine” vertaling?	p. 13
Wat is een dringende vertaling?	p. 14
Telefoontaps en sms'en	p. 14
Welke termijn geldt voor de levering van een vertaling?	p. 14
Worden er boetes opgelegd bij vertraging?	p. 14
De te vertalen tekst bevat formulieren die meermaals terugkeren. Hoeveel mag men daarvoor factureren?	p. 14
Mag men meer aanrekenen voor de vertaling van handgeschreven teksten?	p. 15
Moet men per vertaling rekenen of mag men ze in de staat van kosten en erelonen “groeperen”?	p. 15
Interpretatie van het KB inzake het tolkwerk	p. 15
Welk tarief voor de vertolking?	p. 16
Welk tarief voor de verplaatsingen?	p. 16
Berekening van de afstand?	p. 16
Wat met de wachttijd?	p. 17
Blijft het systeem van de eerste prestatie van toepassing?	p. 17
Stel dat men een uur tolkt en daarna huiswaarts keert. Na de middag wordt men opnieuw opgeroepen. Mag men dan twee keer een eerste prestaties aanrekenen?	p. 17
Welke zijn de regels voor het “taptolken”?	p. 17
Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een feestdag?	p. 17
Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie tijdens de nacht?	p. 17
Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een zaterdag?	p. 17
Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een zondag?	p. 18
Berekening van het wachtgeld tijdens de nacht, het weekend of op feestdagen?	p. 18
Wat mag men aanrekenen indien men is gevorderd, maar de opdracht wordt geannuleerd?	p. 18
Moet men per tolkprestatie rekenen of mag men de prestaties in de staat van kosten en erelonen “groeperen”?	p. 18
In hoeverre is een gecontacteerde tolk verplicht om een prestatie te leveren?	p. 18
Berekeningswijze tolkopdrachten - voorbeelden van cases	p. 19
Opdrachten rond overgang voormiddag naar namiddag	p. 20
Opdrachten rond de overgang nachttarief naar dagtarief	p. 21
Opdrachten rond de overgang dagtarief naar nachttarief	p. 22
Vragen i.v.m. berekeningswijze vertaalopdrachten	p. 23
Vragen i.v.m. berekeningswijze verplaatsingsvergoeding	p. 23
Lijst van vaak gebruikte afkortingen in de gerechtelijke wereld	p. 24
Met gerechtskosten gelijkgestelde uitgaven buiten het strafrecht	p. 25
Model van een correcte vordering	p. 27
Model van een correcte vordering van een tolk	p. 28
Model van correcte staat van kosten en erelonen	p. 29
Identificatiefiche	p. 30

Wat is een kwaliteitshandboek ?

Een kwaliteitshandboek is een instrument dat vandaag een van de hoofdvereisten is voor bedrijven en instellingen die zich willen laten certificeren door een onafhankelijke instantie die daarmee aan iedereen die betrokken is bij of belangstelling heeft voor dit bedrijf of die instelling (zoals klanten, opdrachtgevers, medewerkers, onderzoekers, overheden) uitlegt hoe het te werk gaat en daarbij steeds de vereiste kwaliteit van alle aspecten daarvan voor ogen houdt. Bij Belgische overheden is het nog een vrij nieuw concept, maar het wordt reeds opgelegd door diverse regelgevingen in verband met de vergunning van bepaalde activiteiten waarop officieel toezicht bestaat.

Nu de toegang tot het beroep van beëdigd vertaler/tolk door de wet wordt geregeld en er wordt voorzien in een nationaal register waarin ze moeten worden opgenomen, nu er voor deze beroepsgroep een officiële deontologische code is uitgewerkt en de intentie bestaat duidelijk te beschrijven wat de overheid van hen verwacht en op welke manier er met hen moet worden samengewerkt met het oog op kwaliteit op alle facetten hiervan, is het niet alleen nuttig, maar ook noodzakelijk een kwaliteitshandboek te schrijven en bekend te maken bij alle betrokken actoren in het kader van de samenwerking tussen de gerechtelijke overheid en beëdigde vertalers/tolken.

Dit kwaliteitshandboek heeft uitsluitend betrekking op het beroep dat de gerechtelijke overheid doet op beëdigde vertalers/tolken in strafzaken, of, anders gezegd, op de samenwerking die resulteert in het genereren van gerechtskosten in strafzaken overeenkomstig de wetgeving ter zake.

→ Doel van het kwaliteitshandboek:

- > Een efficiënt en kwalitatief antwoord bieden op de vragen die kunnen rijzen bij de toepassing van het KB van 22 december 2016 tot vaststelling van het tarief voor prestaties van vertalers en tolken in strafzaken op vordering van de gerechtelijke overheden;
- > Garanderen dat dit gebeurt op een uniforme wijze bij de verschillende jurisdicties, zodat er werkelijk sprake is van gelijkheid;
- > Een goed beheer en de optimalisering van de werkprocessen om bij te dragen tot een kwalitatief resultaat, zowel voor de vertaler/tolk als voor de vorderende instantie;
- > Voor iedereen kenbare normen en methodes invoeren en opleggen.

→ Juridische waarde ervan:

In de privésector is een kwaliteitshandboek een formeel engagement, een contract, een wederzijdse belofte. In de gerechtelijke wereld met zijn eigenheid, tradities en onafhankelijkheid is de vraag naar de juridische waarde van enige vorm van richtlijn wellicht de eerste die wordt opgeworpen. Het antwoord erop bepaalt of dit kwaliteitshandboek zal worden beschouwd als louter vrijblijvende goede raad die men in volle onafhankelijkheid aanvaardt of negeert, of toch aanvaardt als een dwingende regeling die moet worden gevolgd door alle betrokken partijen, ook de gerechtelijke overheid.

Het spreekt voor zich dat de redactie van een kwaliteitshandboek geen inspanning is, die men zich getroost met het bescheiden doel louter raad te geven. Het doel ervan is hetzelfde gezag te verwerven als ISO-normen in de privésector. Dat kan (en moet) vooreerst op vrijwillige basis gebeuren, dankzij de overtuigingskracht van het argument dat beide partijen elkaar nodig hebben en dat oog hebben voor elkaars noden onontbeerlijk is om te komen tot een vruchtbare samenwerking. Hierom zal worden gewerkt aan de bewustmaking van de actoren die nog niet overtuigd zouden zijn van de noodzaak op een efficiënte en eenvormige manier te werken. Waar overtuigingskracht het niet haalt, zal in een verder stadium, dit is na de vrijwilligheid een kans te hebben gegeven, het hiërarchisch gezag van de minister over het Openbaar Ministerie worden aangewend.

Dit kwaliteitshandboek kwam tot stand in overleg met een werkgroep waarin griffies, parketsecretariaten, politie, evenals de al dan niet erkende beroepsverenigingen van vertalers/tolken waren vertegenwoordigd en wier suggesties en opmerkingen zijn verwerkt in het eindresultaat. In die zin is het een neerslag van een deel van de wensen van de direct betrokken partijen, die hebben toegezien op de uitvoerbaarheid ervan. Juridisch is het handboek dan ook vergelijkbaar met een omzendbrief, die door de minister van Justitie wordt gericht aan zijn medewerkers, die al dan niet formeel ondergeschikt zijn aan hem. Dat betekent dat het eveneens is gericht aan de leden van de zittende magistratuur, die evenveel belang hebben bij een goede samenwerking en die bij de uitvoering van hun taak belangrijke verbruikers van het budget voor gerechtskosten zijn. Het genereren van gerechtskosten is enkel een hulpmiddel bij de totstandkoming van rechtspraak en het raakt bijgevolg niet aan de grondwettelijke vrijheid van de magistraat om in alle onafhankelijkheid te beslissen in zijn oordeel. Daarom veroorlooft dit kwaliteitshandboek zich ook hen op te roepen deze regels toe te passen.

Vermits gerechtskosten met belastinggeld uit de Schatkist worden vergoed, geldt ook hier de regel dat er zuinig en efficiënt moet worden omgesprongen met de beperkte financiële middelen die ter beschikking staan. Daarom moeten er voor iedereen gelijke regels bestaan, die echter zo flexibel moeten zijn dat ze niet thuishoren in een formele wet. Dat is de natuur van dit handboek: een modern en soepel te herzien praktisch hulpmiddel dat een garantie op kwaliteit biedt.

Werken met gerechtstolken en –vertalers¹

Belang van een goede werkrelatie

De magistraten die een opdracht geven aan een vertaler/tolk, en de vertaler/tolk die een opdracht krijgt van een magistraat hebben allebei belang bij een goede werkrelatie. Voor de magistraat is de bijstand van de vertaler/tolk niet alleen soms een wettelijk voorschrift, maar eveneens een grondrecht van de verdachte of beklaagde/beschuldigde/veroordeelde, waarover hij moet waken. Ook als hij vrijwillig ervoor kiest een vertaler/tolk aan te stellen, doet hij dat omdat hijzelf of procespartijen er belang bij hebben goed te begrijpen wat er in een vreemde taal wordt gezegd en geschreven. Het is dus in zijn eigen belang en in dat van een goede waarheidsvinding en kwaliteitsvolle rechtspraak, dat de vertaler/tolk in staat wordt gesteld zijn werk optimaal te doen.

Omgekeerd heeft de vertaler/tolk ook alle belang bij een goede werkrelatie met de opdrachtgevende magistraat, omdat het zijn beroep is en hij tevreden opdrachtgevers nodig heeft om in de toekomst nog opdrachten te krijgen. Hij moet ook geloofwaardig en betrouwbaar overkomen bij de magistraat én de betrokken partijen. Dat betekent dat zijn persoon én zijn werk onbesproken moeten zijn.

Een goede werkrelatie begint bij wederzijds begrip van elkaars noden, elkaars wereld en elkaars werkomstandigheden. Misverstanden daarover kunnen de werkrelatie, en daarmee het vertrouwen ernstig schaden. Daarom is het belangrijk dat beide partijen zoveel als mogelijk rekening houden met de volgende punten. De uitdrukking “zoveel als mogelijk” wijst erop dat wat in dit hoofdstuk is opgesomd, een reeks doelen inhoudt waarnaar alle betrokken partijen streven binnen de grenzen van hun objectieve mogelijkheden qua middelen en tijd, maar met de goede wil om inspanningen te (doen) leveren. Het gaat hier met andere woorden om een middelenverbintenis.

Aandachtspunten voor de opdrachtgevende magistraten en hun medewerkers, en voor de politie die handelt in opdracht van een magistraat

Een duidelijke opdracht

- > Alles staat of valt met een duidelijk en volledig omschreven opdracht. De vertaler/tolk moet zich goed bewust zijn van de omvang en de aard van de hem toevertrouwde taak of anders gezegd, van de wensen van de magistraat. Zeker in dringende gevallen waar een schriftelijke vordering pas achteraf wordt afgegeven, moet de mondelinge formulering van de opdracht ondubbelzinnig aanduiden wat er precies moet worden vertaald/getolkt van welke brontaal naar welke doeltaal. Gaat het om volledige documenten, volledige conversaties, volledige geluidsopnames of slechts om bepaalde passages, moet er in één of in beide richtingen worden getolkt, moet er worden getolkt voor één persoon of voor meerdere, enz.? Voor vertalers komt daarbij de cruciale vraag naar de termijn binnen dewelke de vertaling wordt verwacht, en op welke drager.

Een realistische termijn

- > Om tot een precieze opdracht te komen, vooral in het geval van vertaalwerk, is het soms aangewezen te onderhandelen over wat haalbaar is. De vertaler die zichzelf al te goed presenteert maar in de praktijk niet tijdig klaar is, kan daarvoor gepenaliseerd worden. De magistraat die onrealistische termijnen oplegt, zal worden geconfronteerd met heel hoge kosten of de vertaler ertoe aanzetten minder kwaliteit te leveren, of nog, te beweren dat hij gedwongen was te werken op uren die hoger getarifeerd mogen worden.

---

¹ In dit handboek is er gemakshalve alleen sprake van vertalers en tolken. Omdat de betrokken personen werken voor gerechtelijke overheid, gaat er per definitie over beëdigde vertalers en tolken. Met die termen worden ook de personen bedoeld, die beide activiteiten combineren en in de wet “vertalers-tolken” worden geheten.

Technisch jargon

- >Hoe technischer de te vertalen tekst is, maar soms ook het te tolken gesprek, hoe meer er een neiging zal bestaan om gebruik te maken van een specifiek jargon. De magistraat mag niet verwachten dat de vertaler/tolk goed bekend is met al die vakgebonden woordenschat. De vertaler kan in bepaalde gevallen best extra informatie ontvangen over het onderwerp van de te vertalen teksten. Om de taak van de tolk realistisch te houden, kan de magistraat behulpzaam zijn door de sprekers indien nodig te verzoeken een toegankelijker taal te spreken. Het is immers niet de bedoeling dat de vertaler/tolk uit zijn rol valt en zich verplicht ziet toelichting te vragen aan een van de partijen. Van groot belang is dat het gebruik van afkortingen zoveel mogelijk wordt vermeden en dat er aan de tolken een verklarende lijst wordt bezorgd van de meest gebruikte. Een lijst van vaak gebruikte juridische afkortingen gaat als bijlage bij dit handboek.

Planning van de zittingen

- >Tolken klagen vaak terecht over de manier waarop de zittingen waar ze moeten optreden, worden gepland. De agenda leidt vaak tot lange wachttijden alvorens ze hun taak kunnen vervullen, en tussen twee taken in. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de zittingsgriffier, die dit echter meestal nog helemaal niet gewend is. Hij kan ervoor zorgen dat de volgorde waarin de zaken zullen worden behandeld, zoveel mogelijk rekening houdt met de rol van de tolk(en) die zijn opgeroepen. Zo kan hij rekening houden met de zittingen in andere zalen van hetzelfde gerechtsgebouw om te vermijden dat er overlappingsen ontstaan. Het is ook beter rekening te houden met de mogelijkheden van de tolken en hun wens hun inkomsten te maximaliseren, dan uit traditie alle partijen op hetzelfde uur te blijven oproepen of dit te doen in de volgorde van de anciënniteit van de pleiters. Het gebruik van een elektronische agenda en e-mail is een vanzelfsprekendheid geworden, zeker in de wereld buiten die van de gerechtelijke overheid.

Er bestaat geen gegronde bezwaar meer tegen een veralgemeend gebruik ervan bij het plannen van de zittingen. Daartoe kunnen eenvoudig gemeenschappelijke e-mailadressen worden aangemaakt voor een volledige dienst. Het zou een goed initiatief zijn, mochten de griffiers van elke rechtbank samenzitten met de beroepsverenigingen om te bespreken hoe ze bij de organisatie van de zittingen ook rekening te houden met de belangen van de tolken. De voorzitter van de rechtbank kan dit initiatief nemen.

Oproeping

- >De oproeping van een tolk moet op een zorgvuldige en praktische manier gebeuren. In het algemeen geldt als regel dat de tolken zoveel mogelijk vooraf worden verwittigd, en dat ze bij hun oproeping ook meteen weten wie de opdrachtgevende magistraat of rechtbank is, aan wie ze hun prestatie zullen kunnen aanrekenen. Het is eveneens handig het telefoonnummer te vermelden van een persoon die ze kunnen bellen als er problemen zijn met hun beschikbaarheid. Het verdient aanbeveling dat voor de oproeping van tolken gebruik wordt gemaakt van een standaardformulier, dat kan worden uitgewerkt per arrondissement of door de politie voor haar verschillende afdelingen.

Briefing

- >Voor de tolk start met zijn taak, past het hem te brieven over zijn opdracht. Zal hij moeten tolken voor een volwassene, een kind, een bejaarde? Spreekt hij standaardtaal of een dialect? Is de betrokkene vrij of van zijn vrijheid beroofd? Wat is de aard van de zaak? Zal er worden gesproken over bijzondere technische zaken die misschien het gebruik van hulpmiddelen zullen noodzaken? Welke tolk is het meest geschikt voor een verhoor, rekening houdend met de culturele achtergrond² van de persoon voor wie moet worden getolkt en die van andere personen die het verhoor zullen bijwonen? Zal de culturele achtergrond van de tolk niet het risico doen ontstaan van wantrouwen bij de tolkbehoefte? Wat heeft de meeste voordelen: één tolk per tolkbehoefte aanstellen of één voor een groep mensen met dezelfde taal? Vooral in geval van tolkopdrachten gegeven voor politieverhoren (de Salduzwetgeving!) is het heel belangrijk dat vooraf goed wordt nagegaan of de tolk die men zou willen aanwijzen, zich niet in een toestand van belangenconflict bevindt, m.a.w. of hij de persoon voor wie hij zou moeten tolken niet kent, er geen conflict of zakelijke relatie mee heeft, enz... Vervolgens moet de tolk de tijd krijgen zich voor te stellen en duidelijk te maken dat hij alles vertaalt wat gezegd wordt, hij onpartijdig is, geen raad geeft en geen aanbevelingen doet.

---

² Uiteraard kan er slechts in de mate van het mogelijke rekening worden gehouden met deze culturele verschillen, en met het bestaan van mogelijke onverenigbaarheden.

>Voor de vertaler gelden gelijkaardige regels, aangepast aan hun werkwijze. Wil men een vertaler oproepen, dan neemt men telefonisch contact om te weten of hij beschikbaar en niet al met een andere opdracht bezig is. Hij hoort, zeker als hij nieuw is en nog te weinig ervaring heeft om te weten waaraan hij zich mag verwachten, per mail te worden gebriefd over de inhoud van de te vertalen teksten: welke feiten, welk vakgebied, wordt er speciale terminologie gebruikt? Wat is de tekstsoort (Brief, PV, vonnis, rogatoire commissie, deskundigenrapport...)? De te vertalen tekst wordt bij voorkeur aangeleverd per e-mail en in tekstverwerkingsformaat (doc, docx, rtf, ..., zoniet in pdf van uitstekende kwaliteit). Hier is ook van belang, de vraag voor welk land de vertaling is bestemd, omdat de te gebruiken terminologie ervan afhangt. Er moeten ook duidelijke afspraken worden gemaakt over de leveringstermijn: sommige tekstsoorten zijn moeilijker te vertalen dan andere (vonnissen, wetteksten, deskundigenrapporten...) en vergen vaak veel tijd. Daarom hoort ook een elektronische verzameling van formulieren en standaardteksten te worden samengesteld (eventueel in samenwerking met de beroepsverenigingen) en ter beschikking van de beëdigd vertalers te worden gesteld als het type van de gevraagde vertaling niet slechts eenmalig voorkomt. Ook voor de vertaler is een contactpersoon met telefoonnummer gewenst, opdat hij zou weten aan wie hij bij problemen vragen kan stellen.

Werkomstandigheden

>Iedereen heeft recht op een geschikte werkomgeving, maar gerechtsgebouwen zijn vaak weinig modern en comfortabel ingericht. Sommige zittingszalen hebben een onaanvaardbaar slechte akoestiek, wat grote moeilijkheden kan opleveren om kwaliteitsvol werk af te leveren. Nochtans is het in veel gevallen mogelijk om door kleine praktische ingrepen ervoor te zorgen dat de tolk zijn werk in goede omstandigheden kan doen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de goede werking van de geluidsinstallatie vooraf wordt gecontroleerd. Er moet rekening worden gehouden met het aantal betrokken partijen en de plaats die ze zullen toegewezen krijgen: de tolk moet een plaats krijgen waar hij de personen voor wie hij moet tolken goed kan begrijpen, ook als het er velen zijn, hij moet zich veilig kunnen voelen en hij moet een minimum aan comfort krijgen om zijn werk naar behoren te kunnen uitvoeren (een stabiele zitplaats, voldoende verlichting, bewegingsruimte, eventueel de nodige plaats om zijn tolkenkoffer te gebruiken, een goed geplaatste micro, enz.). Als daarmee een probleem is, kan de tolk dit aangeven en getuigt het van begrip en respect hem tegemoet te komen in zijn redelijke vragen door te doen wat met enige goede wil mogelijk is. Het is soms aangewezen vooraf het meubilair enigszins te verplaatsen en te zorgen voor de beschikbaarheid van elektriciteit. Het is evident dat een tolk, zeker als hij langer dan enkele minuten moet spreken, goed hoorbaar moet kunnen zijn zonder hem te verplichten tot roepen, en dat hem drank wordt bezorgd. De magistraat die de ondervraging of de debatten leidt, moet ervoor waken dat wie niet het woord heeft, de stilte bewaart en dat er respect is voor de tolk. In de rechtszaal let de voorzittende magistraat op de verstaanbaarheid van de tolk en regelt hij het ritme van de door de tolk te volgen sprekers.

Contact met de griffie

>Nadat de vertaler/tolk zijn opdracht heeft vervuld, is het normaal dat hij verwacht dat hij er wordt voor vergoed zonder vermijdbare vertraging. Het lijkt geen twijfel dat op de meeste plaatsen de betrokken griffies en parketsecretariaten hun best doen om de regels te volgen en correct handelen met hun "klanten". Toch zijn er, her en der verspreid, volgens de informatie ons bezorgd door de tolken, ook plaatsen van ergernis. Hoewel de oorzaken van deze ergernissen uiteenlopend zijn en zich overal kunnen voordoen in de ketting van de procedures die zijn voorgeschreven, toch speelt de houding van de bevoegde magistraten en hun griffies en parketsecretariaten een grote rol. Omdat voor hen de rol van de vertaler/tolk en zijn betaling slechts details lijken in het dossier dat ze behandelen, omdat de regelgeving over de gerechtskosten vaak niet voldoende gekend is, of omdat het personeel dat moet instaan voor de opvolging en de verwerking ervan onvoldoende opgeleid of gemotiveerd is, kan het op allerlei niveaus verkeerd lopen. Het is goed eraan te herinneren dat de opdrachten die vertalers/tolken krijgen van de gerechtelijke overheden vaak hun broodwinning zijn en dat vertraging bij de betaling van hun kosten- en ereloonstaten hen in financiële moeilijkheden kan brengen. Als die vertraging niet aan henzelf is te wijten, dan is ze onrechtvaardig en asociaal.

Vertalers en tolken zijn vaak onmisbare medewerkers van het gerecht en hun werk verdient respect. Dat houdt ook in dat ze vergoed worden op een correcte manier. Hier moet in de eerste plaats herinnerd worden aan de verplichting voor de griffies en de parketsecretariaten de kosten- en ereloonstaten die worden ingediend onmiddellijk te registreren in het boekhoudingssysteem CGAB. Dit is een wettelijke verplichting. Registratie heeft niet tot gevolg dat de betrokken staat van kosten en erelonen wordt gewettigd (dit is immers voorbehouden aan de betrokken magistraat), maar wel dat hij opspoorbaar wordt voor alle bevoegde diensten. Het is niet aanvaardbaar dat ingediende staten worden opgestapeld tot er voldoende zijn naar de zin van wie ze moet registreren en een tekort aan verwerkend personeel kan geen reden zijn om niet minstens de registratie te doen. Vervolgens moet de ingediende vordering na een eerste controle op volledigheid, onverwijld voor begroting (taxatie) worden voorgelegd aan de betrokken magistraat. Met zijn handtekening erop, kan de griffie overgaan tot betaling uit haar provisie voor dringende kosten.

De dringende aard van de kosten voor vertalers en tolken zou hen het voordeel moeten bieden dat hun vorderingen niet naar de centrale dienst gerechtskosten moeten worden doorgestuurd voor een tweede verificatie. Een stipte opvolging kan dus een groot verschil maken qua betalingstermijn.

Het voorgaande maakt in elk geval wel duidelijk waarom het weinig realistisch is dat er een afdwingbare behandelings- of betalingstermijn wordt ingevoerd: enerzijds kan men, ondanks het nemen van preventieve maatregelen, niet weten hoeveel tijd er nodig zal zijn om alles correct op te stellen, anderzijds hangt het moment van de effectieve betaling af van de budgettaire mogelijkheden van de overheid, die gedurende het boekjaar meermaals kunnen wijzigen (uitstel in geval van wachten op beschikbaarstelling van budget, uitstel tot volgend boekjaar na uitputting van het budget, uitstel opgelegd door de regering omwille van bepaalde externe factoren, ...

De tolkkoffer

>Het bestaan en het gebruik van een tolkkoffer zijn nog niet overal goed bekend bij de magistratuur. Dit is een toestel dat de tolk toelaat voor meerdere personen tegelijk te tolken. Ze krijgen dan allen een hoofdtelefoon om goed te kunnen volgen. Dit heeft grote voordelen, zowel voor de opdrachtgever die kan besparen op de kosten, de personen die nood hebben aan een goed verstaanbare en gelijke vertaling, als de tolk zelf, die minder luid kan spreken. Het zijn de tolken zelf die moeten beschikken over het toestel omdat er vooralsnog geen aanwezig zijn in de gerechtsgebouwen. Het gebruik ervan wordt door het KB gestimuleerd (art. 6): “wanneer twee tolken bij een dagprestatie op de zitting van een hof of rechtbank een tolkkoffer inzetten waarbij minstens 8 hoofdtelefoons worden gebruikt, wordt de uurprestatie van de tolken verhoogd met 65 procent”. De aanschaf van een tolkkoffer is aldus een investering die niet alleen zorgt voor comfort, maar ook financieel opbrengt aan tolken die optreden in grotere strafzaken. De overheid zelf schaft geen tolkkoffers aan.

Zuinigheid

>Het is wenselijk dat de magistraten die een vertaler of tolk wensen aan te stellen, goed nagaan of dit verplicht is, en zo dit niet het geval is, of er een meerwaarde in zit. Hetzelfde geldt voor het vaststellen van de omvang van de opdracht en voor het beoordelen van de dringendheid. Zoals hier voor reeds aangehaald versterkt dit het bewustzijn omgaan met de gerechtskosten en dus met belastingsgelden. Het is ook omwille van die beperkte middelen dat er wordt gevraagd aan allen die formulieren moeten invullen en behandelen, dit met volle aandacht en zorgvuldigheid te doen. Daarvoor bestaan er twee soorten redenen:

- >zoals hierboven al op verschillende plaatsen uiteengezet, is dit in het belang van de prestatieverlener, die alleen kan worden betaald als alle gegevens correct zijn meegedeeld;
- >daarnaast is het evenzeer in het belang van de overheid en meer bepaald van de begrotingsverantwoordelijken die jaarlijks moeten kunnen inschatten hoeveel geld er beschikbaar moet zijn voor de gerechtskosten in het algemeen, en de beheerders van de gerechtskosten, evenals de beleidsverantwoordelijken, die om bepaalde redenen specifieke uitgaven willen beperken, bijsturen of stimuleren. Door een exacte toewijzing van de gedane uitgaven aan het betrokken arrondissement, kan er beleidsmatig worden opgetreden op een zeer doelgerichte wijze.

Aandachtspunten voor vertalers/tolken

Kennis

> Ook bij vertalers/tolken moet er voldoende kennis bestaan van de gerechtelijke wereld, zijn procedures en actoren, en zijn taal. Vele vertalers en tolken werken hoofdzakelijk of toch vaak voor het gerecht, dat aldus de belangrijkste bron van hun inkomen vormt. Het is dan ook niet meer dan normaal dat er wordt verwacht dat ze zich informeren over de bijzondere aard van hun opdrachtgever. Dit betekent dat ze de juridische taal beheersen, de verschillende rollen van de procesactoren kennen, het belang van procedureregels erkennen en bijgevolg weten dat discretie van groot belang is. Ze horen ook op de hoogte te blijven van de belangrijke recente wijzigingen in het recht, vooral in het strafrecht, en de gevolgen daarvan voor de personen ten behoeve van wie ze worden geroepen te vertalen of te tolken.

Enkele concrete punten om aandacht aan te besteden door de aansteller van een tolk:

> Neutraal en onafhankelijk?

De tolk is geen 'hulpagent', en evenmin de raadgever van de verhoorde: hij voert geen privégesprekken met de verhoorde en tolkt niet tijdens pauzes. De tolk vertaalt alles, ook scheldwoorden, bedreigingen, stopwoorden, 'euhs', verbeteringen... Hij respecteert de vraagvorm (open vragen blijven open vragen, gesloten vragen gesloten). Wil de tolk toch iets uit eigen naam zeggen, dan spreekt hij in de derde persoon. Bijvoorbeeld: "De tolk wenst te vermelden dat woord X twee betekenissen heeft, 1 en 2."

> Vertaalt de tolk consecutief of simultaan?

Met de tolk wordt afgesproken hoe de vertaling het best wordt aangepakt: consecutief of simultaan. Meestal komen beide voor. Consecutief tolken is de meest courante vorm: de verhoorde of de politie zegt iets; de tolk neemt notities; hij geeft na afloop de vertaling. Simultaan tolken: de tolk vertaalt wat een van de partijen zegt terwijl die partij spreekt.

> De verhoorde meldt dat hij bedenkingen bij de tolkqualiteit van de tolk heeft?

De magistraat kan meestal de vertaalkwaliteit van een tolk niet evalueren. Misschien wil de verhoorde het verhoor verstoren. Bij herhaalde klachten over de deskundigheid van een tolk, kan in overleg met bijvoorbeeld het parket of de rechter een verhoor worden opgenomen. Een tweede tolk kan dan uitsluitel geven.

> De rol van de tolk en de manier waarop hij zijn taak volbrengt, wijzigt niet als er bij het verhoor andere bevoegde personen aanwezig zijn.

> Zoals alle medewerkers van het gerecht hoort de vertaler/tolk zich bewust te zijn van het feit dat hij betaald wordt met belastinggeld en dat de ter beschikking staande middelen beperkt zijn. Iedereen heeft recht op een correcte vergoeding voor zijn werk, doch misbruik is uit den boze. Dat is de reden waarom de controle op de uitgaven en op hun vorderingen strikt is. Bijgevolg kost ze ook veel tijd, en die tijd kan worden beperkt door de controlerende overheden in staat te stellen hun taak vlot te vervullen. Hier is het belangrijk ervoor te zorgen dat de ingediende vorderingen duidelijk en volledig zijn ingevuld, dat de betalingsinformatie waarover de overheid beschikt up-to-date is en dat wanneer er wordt verzocht om de toepassing van een gunstregime, alle daartoe benodigde bewijzen en toelatingen aanwezig zijn. Wordt hij gewezen op een fout, dan vult hij de documenten zelf opnieuw correct in, aangezien hij de belanghebbende is.

> Van de beroepsverenigingen van de vertalers en tolken mag worden verwacht dat ze niet vergeten dat er gemeenschappelijke belangen zijn, die ze delen met de gerechtelijke of administratieve overheid. Het voorkomen van verspilling om een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen te verzekeren, is hier een voorbeeld van. De overheid heeft nood aan correcte en actuele gegevens om haar beleid te kunnen voorbereiden. Dit heeft ook betrekking op correct ingevulde formulieren, zoals aan welke plaats bepaalde kosten moeten worden toegerekend. De beroepsverenigingen kunnen hierbij behulpzaam zijn door hun leden bewust te maken van deze punten, evenals door samen de strijd aan te gaan tegen misbruiken en pogingen tot oplichting door personen die de reputatie van de hele beroepsgroep schaden.

- > Een andere belangrijke taak van de beroepsverenigingen is het verstrekken van goede en volledige informatie aan de vertalers en (vooral) de tolken die een beroepsactiviteit bij het gerecht willen starten, niet alleen wat betreft het geen in deze tekst wordt besproken (dat ze nuttig kunnen aanvullen met concrete voorbeelden van de berekeningswijze van erelonen, van ingevulde prestatiefiches, van de staat van kosten en erelonen (factuur is de vaak gebruikte, doch foute naam ervan), maar ook wat de sociale en fiscale verplichtingen aangaat, en wat ze aanbieden van nuttige opleidingen.
- > Soms worden bepaalde zaken die belangrijk zijn voor de tolken onbewust miskend door de gerechtelijke wereld. Men is soms zo sterk gewend aan zijn eigen werkomgeving, dat men niet goed op de hoogte is van hoe het er aan toe gaat in die van anderen. Als het kan bijdragen tot een grotere tevredenheid, wellicht zelfs aan beide zijden, is het aangewezen dat de tolk die wordt aangesteld voor een bepaalde taak onmiddellijk of tijdig melding maakt van een bestaande praktische moeilijkheid, en suggesties doet om eraan te verhelpen.

Deontologie

Bijzondere aandacht dient hier uit te gaan naar de deontologie van de vertaler/tolk, die is vervat in het KB van 18 april 2017 en die van toepassing is vanaf 10 juni 2017. Dit besluit geeft een formeel kader aan een reeks “klassieke” plichten die bestaan in allerlei beroepsgroepen, en meer specifiek in geval zij in contact komen met de gerechtelijke wereld.

De code stelt de verplichte gedragsregels en ethische principes vast die de beëdigd vertaler, tolk of vertaler-tolk vóór, tijdens en na zijn vertaal- of tolkopdracht moet respecteren. De voorschriften zijn een aanvulling op de eed die de beëdigd vertaler, tolk en vertaler-tolk moet afleggen zoals bepaald in de wet (art. 3) Dit betekent dat de bepalingen niet alleen naar de letter moeten toegepast worden, maar ook naar de geest in de gevallen die niet letterlijk zijn voorzien.

Door de verplichting de deontologische principes uitdrukkelijk te aanvaarden, zijn de vertalers/tolken gehouden deze regels na te leven, ook al maken ze geen deel uit van het strafrecht. Ze kunnen wel worden afgedwongen en wie ze niet naleeft, kan zijn erkenning om nog voor de gerechtelijke overheid te mogen werken, verliezen.

Vooraleer in te gaan op de diverse deontologische regels, moet evenwel de ene regel worden vermeld, die wel strafrechtelijk is beteugeld. Het betreft hier de plicht om, als men eenmaal is geregistreerd als kandidaat-medewerker, elke opdracht te aanvaarden van de gerechtelijke overheid van de gerechtelijke arrondissementen waarvoor hij beschikbaar is, tenzij andere op dat moment uitgevoerde opdrachten dit materieel beletten en dit wordt bewezen. Deze verplichting staat in art. 3 in fine van de programmawet van 27/12/06, die de basis vormt van de hele regelgeving over de gerechtskosten. Ze voorziet in een mogelijke geldstraf van 50 tot 500 euro voor de weigerende vertaler/tolk die geen overmacht of een ernstige reden bewijst om hem vrij te stellen van de opdracht. De ernstige reden wordt in de deontologie concreet ingevuld.

De deontologische plichten van de vertaler/tolk vastgelegd in het KB zijn de volgende:

- > Wanneer zijn onafhankelijkheid, objectiviteit of onpartijdigheid in vraag kan worden gesteld door één der betrokken partijen wegens bindingen op het ogenblik van de opdracht of in het verleden, welke de aard ook is: financieel, professioneel, familiaal of sociaal, of indien er elementen zijn die aanleiding kunnen geven tot wraking, moet de vertaler, tolk of vertaler-tolk de opdracht weigeren. Hij aanvaardt enkel die taken waarvan hij in staat is deze op een professionele manier te volbrengen en hij is ertoe gehouden deze in eer en geweten, nauwgezet, eerlijk en kwaliteitsvol uit te oefenen. (Art. 4)

→ Cumulatie van opdrachten voor de gerechtelijke overheden en andere klanten

Dit punt verdient bijzondere aandacht: de onafhankelijkheid van de tolk kan immers in het gedrang komen als hij naast zijn opdrachten voor de gerechtelijke overheden ook opdrachten aanvaardt van privaatrechtelijke aard. Uiteraard mag de tolk ervoor kiezen niet exclusief te werken voor het ene of het andere type opdrachtgever. Het is echter niet aanvaardbaar een opdracht van een privéklant te aanvaarden als die een toestand van tegenstrijdige belangen of van belangenvermenging zou kunnen doen ontstaan. Omgekeerd is het evenmin aanvaardbaar niet aan de gerechtelijke overheid die een opdracht wenst te geven, mee te delen dat men reeds een opdracht uitvoert voor een private klant, die zulke toestand zou kunnen doen ontstaan. Als de gerechtelijke overheid geen graten ziet in de combinatie van beiden, maar de vertaler/tolk wel, dan heeft deze laatste de keuze te bewijzen dat hij voor de duur van de gerechtelijke opdracht zijn privé-opdracht niet kan schorsen, of van de gerechtelijke overheid een vordering te vragen waarin duidelijk staat dat die opdracht mag worden gecombineerd met de andere lopende opdrachten. Delicater en het vaakst voorkomend zullen echter de conflicten zijn, die zich kunnen voordoen over de vraag welke taak bij voorrang moet worden behandeld, als de vertaler/tolk reeds begonnen is aan een opdracht van een private klant (omgekeerd is het duidelijk dat de reeds aangevangen gerechtelijke opdracht voorrang moet krijgen). Als de vertaler/tolk de gerechtelijke opdracht wenst te weigeren omwille van de reeds aanvaarde private opdracht, dan moet hij aantonen dat het bij voorrang uitvoeren van de gerechtelijke opdracht redelijkerwijze zou resulteren in een wanprestatie voor de private opdrachtgever (bv. wegens een strikte tijdsbepaling in het contract) of in een financieel verlies groter dan wat de gerechtelijke opdracht hem kan opbrengen. Slaagt hij hier niet in, dan kan de gerechtelijke overheid hem toch vorderen en is een weigering strafbaar.

- >Hij streeft ernaar steeds de beste kwaliteit en een optimale dienstverlening te leveren. Hij verricht nimmer opzettelijk een onjuiste vertolking of vertaling. De vertaler, tolk of vertaler-tolk verplicht zich ertoe volledig, getrouw en neutraal te vertalen en het gesproken en geschreven woord weer te geven zonder enige wijziging, weglating of aanvulling. (Art. 5)
- >Hij zal aan de opdrachtgever voorstellen de aan hem toevertrouwde taak te beëindigen, indien hij meent dat deze taak zijn technische of taalkundige bekwaamheid te boven gaat. (Art. 6) Wanneer een tolk bijvoorbeeld tijdens een tolkopdracht voor de rechtbank vaststelt dat hij omwille van vermoeidheid minder kwaliteitsvol tolkt, moet hij dit aangeven aan de rechter en desgevallend om een pauze vragen. Of nog, wanneer de vertaler of tolk vaststelt dat hij niet over de juiste kennis beschikt, bijvoorbeeld omdat hij het gebruikte jargon niet machtig is, omwille van de zeer specifieke aard of het vakdomein, meldt hij dit aan zijn opdrachtgever, die dan beslist om de opdracht al dan niet te beëindigen.
- >Hij zal zich in iedere omstandigheid integer en professioneel gedragen, met eerbied voor de opdrachtgever en de betrokken partijen. (Art. 7)
- >Hij neemt volledige geheimhouding in acht, behoudens wettelijke verplichtingen. Hij springt steeds discreet om met alle informatie die hij tijdens of in het kader van zijn vertaal- of tolkopdracht verwerft. Hij zal deze informatie in geen geval in eigen voordeel aanwenden, noch in enig andere omstandigheid extern aan zijn vertaal- of tolkopdracht. (Art. 8) Alle informatie die de tolk verneemt via vertrouwelijke gesprekken tussen een advocaat en zijn cliënten wordt beschermd door het beroepsgeheim van de advocaat ten aanzien van zijn cliënt. Deze informatie mag aan niemand worden meegedeeld zonder de expliciete goedkeuring van zowel de betrokken cliënt, als diens raadsman.
- >De te vertalen documenten blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. De vertaler, tolk of vertaler-tolk toont deze niet, noch deelt deze mee aan derden, tenzij in opdracht en met de uitdrukkelijke goedkeuring van de opdrachtgever. (Art. 9) Alle documenten die door de opdrachtgever ter beschikking worden gesteld aan de vertaler zijn en blijven eigendom van de opdrachtgever. Ze moeten met dezelfde geheimhouding worden behandeld. Uiteraard gelden het beroepsgeheim en de discretieplicht ook voor alle leden van het team dat voor de vertaalopdracht werden ingezet en gelden ze ook na de beëindiging van de opdracht.
- >Indien teamwerk vereist is om de vertaal- of tolkopdracht tot een goed einde te brengen, kan, mits toestemming van de opdrachtgever, de vertaler of tolk relevante informatie delen met andere vertalers, tolken of vertalers-tolken van het team dat is belast met de opdracht. In dat geval is het hele team gebonden door het beroepsgeheim. (Art. 10)
- >Het beroepsgeheim en de discretieplicht gelden ook na beëindiging van zijn opdracht. (Art. 11)
- >Hij is bij de uitoefening van zijn opdracht gehouden tot volstrekte onpartijdigheid. Tijdens en na de vertaal- of tolkopdracht gedraagt hij zich neutraal en vermijdt hij ongepast contact met getuigen, partijen of hun vertegenwoordigers. (Art. 12)

- >Hij verleent in geen enkel geval, gevraagd of niet, juridisch advies, noch verwijst hij enig persoon door naar eender welke advocaat. (Art. 13) De tolk mag wel gevraagd worden een document dat werd aangetroffen, te vertalen. Verder mag hem niets anders worden gevraagd, zoals het geven van extra informatie, praktische hulp, ...
- >Hij meldt elk reëel of schijnbaar belangenconflict dat zich voordoet bij de uitoefening van de opdracht aan de opdrachtgever. (Art. 14)
- >Hij oefent op geen enkel ogenblik druk of invloed uit op zijn luisteraars of lezers. Hij waakt erover zijn integriteit en zelfstandigheid te bewaren en laat zich niet leiden door een onrechtmatig belang. (Art. 15)
- >Bij de uitoefening van zijn functie neemt de tolk, vertaler of vertaler-tolk geen voordelen, giften of gelden aan van derden, uitgezonderd de hem verschuldigde kosten en ereloon. (Art. 16)
- >Hij respecteert de voorziene werktijden en termijnen. Indien hij dit niet kan, informeert hij onmiddellijk de opdrachtgever opdat tijdig de nodige maatregelen kunnen getroffen worden. (Art. 17)
- >Hij licht de opdrachtgever in over elke twijfel die voortvloeit uit een eventueel lexicaal gebrek in de brontaal of de doeltaal. (Art. 18)
- >Hij geeft met de grootste getrouwheid, de grootste precisie en volstrekt neutraal weer wat hij tolkt of vertaalt.

Hij brengt de boodschap volledig over, ook de vulgaire of onvriendelijke opmerkingen, de beledigingen en niet-verbale elementen, zoals de toon en gevoelens van de spreker, om ze gemakkelijker te laten begrijpen.

Hij verbloemt niets, laat niets weg en wijzigt niets aan het vertaalde of getolkte werk.

Hij vertaalt of tolkt getrouw de vergissingen of flagrante onwaarheden die hij kan opmerken. (Art. 19)

- >Hij erkent en verbetert elke tolk- of vertaalfout van zodra hij er zich van bewust is. Bij twijfel moet de tolk vragen dat de betrokken passage herhaald, opnieuw of uitdrukkelijk geformuleerd wordt. Bij twijfel kan de vertaler interpretatievoorstellen formuleren. (Art. 20)
- >De tolk gaat te allen tijde na of zijn toehoorders hem duidelijk kunnen horen en begrijpen. (Art. 21)
- >Hij verbindt zich ertoe zich voortdurend bij te scholen, zowel op gebied van zijn bedrevenheid in het vertalen en/of tolken, als van zijn begrip van de (technische en juridische) procedures en technische woordenschat die hij bij de uitoefening van zijn opdracht nodig kunnen hebben. Hij brengt de FOD Justitie jaarlijks op de hoogte van de gevolgde opleidingen. (Art. 22)

→ OPGELET!

De bepalingen van de deontologische code hebben een verklarend en geen beperkend karakter. Ze behoren niet tot het strafrecht, wat betekent dat ze kunnen bij analogie worden toegepast. Er kan niet contractueel van worden afgeweken. Ze hebben tot doel de partijen bij elke opdracht te beschermen, de waardigheid en de integriteit van het beroep te bewaren en de kwaliteit van de door geregistreerde vertalers, tolken en vertalers-tolken gepresteerde diensten te waarborgen. Dit betekent dat de bepalingen niet alleen naar de letter moeten worden toegepast, maar ook naar de geest in gevallen die niet letterlijk zijn voorzien.

ALGEMENE REGEL IN AFWACHTING VAN DE VERSPREIDING EN DE INWERKINGTREDING VAN DEEL 2 VAN HET KWALITEITSHANDBOEK:

De bevoegde diensten en personen leggen de vertalers en tolken geen andere voorwaarden of formaliteiten op dan die, bepaald in de artikelen van het KB die worden toegelicht in voorliggend deel 1, ook niet om louter praktische redenen. Deze regeling behoort immers tot het administratief recht, dat toevoeging van voorwaarden buiten de wet niet duldt!

Interpretatie van het KB inzake vertalingen

Hoe brengen de beëdigde vertalers hun prestaties voortaan in rekening? Wij hebben deze vraag opgesplitst in tien meer specifieke vragen waarop hieronder een antwoord wordt gegeven.

Moet men per lijn/karakter of per woord rekenen?

De vertalers die vertalen vanuit talen met logogrammen of braille of naar talen met logogrammen of braille worden betaald per regel van 60 karakters, spaties inbegrepen. De talen met logogrammen zijn de volgende: de Chinese talen, het Japans, het Koreaans en de Indische talen (het gaat hier echter niet om logogrammen!). De vertalers die vertalen van en naar andere talen worden betaald per woord. Ook getallen, data, symbolen en afkortingen worden gerekend als woorden. Als bij de telling blijkt dat het aantal woorden beperkt is, moet er worden nagegaan of de vertaling niet kan genieten van de minimumvergoeding (zie punt 4).

→ Wat met vertalingen van en naar talen met logogrammen?

Een tekst in logogrammen die moet worden vertaald in een alfabetische taal zoals de onze, stelt geen probleem qua telling van het aantal woorden of regels. Het is anders in geval er in de omgekeerde zin moet worden vertaald. In logogramtalen wordt immers niet gewerkt met regels en de woorden kunnen verspreid zijn over één tot meerdere logogrammen. De telling zou dus manueel moeten gebeuren en niet kunnen worden geverifieerd. Daarom worden in zulke gevallen de woorden of regels geteld in de brontaal.

Welke tarieven gelden voor de vertalers?

Voor de talen met logogrammen en braille: 0,95 euro per lijn. Iedere begonnen regel wordt als een volledige lijn beschouwd. De vertaler geeft bij zijn afrekening het totaal aantal regels op.

Voor de andere talen:

- >0,06 euro per woord voor de vertalingen van het Frans naar het Nederlands en van het Nederlands naar het Frans;
- >0,093 euro per woord voor de volgende talen (in beide richtingen):
het Fins, Lets, Ests, Sloveens, Litouws, Albanees, Maltees, Hebreeuws, Tibetaans en de Roma-talen;
- >0,081 euro per woord voor de andere talen (in beide richtingen).

→ Wat met de gebarentaal van doven, gebruikt bij een verhoor ?

Bij gebrek aan vermelding in het KB, moet ze worden beschouwd als “andere taal”, of beter “andere talen” omdat er voor elke gesproken taal een gebarentaal bestaat of denkbaar is. Er zijn ook varianten: zo is de gebarentaal in Nederland anders dan die in Vlaanderen. Bijzonder is hier dat het vertalen van een “tekst” van gebarentaal naar geschreven taal kan gebeuren op twee manieren: ofwel bekijkt een doventolk een video, die hij zelf omzet in de geschreven doeltaal, ofwel bekijkt een doventolk een video, zet hem om naar gesproken taal, en de vertaler maakt een transcriptie in de doeltaal. Het zijn allebei vormen van vertaalwerk, aan het tarief voor “andere talen”.

Het traditionele werk van een doventolk, het rechtstreeks omzetten van gesproken in gebarentaal, is tolkwerk.

Hoeveel mag men rekenen voor een “kleine” vertaling?

Voor een vertaling van minder dan 300 woorden of 30 lijnen wordt een minimumvergoeding van 300 woorden of 30 lijnen toegekend.

³ Het KB voegt hieraan toe: “en meer dan 210 lijnen per werkdag berekend in logogrammen”, maar dit is onmogelijk te realiseren omdat een logogram niet het equivalent van een letter uit een alfabet is en niet wordt geschreven in regels. Vandaar dat men steeds de woorden moet tellen in de alfabettaal, ongeacht of ze nu bron of doel is.

Wat is een dringende vertaling?

Een vertaalaanvraag van meer dan 2 100 woorden per werkdag voor een vertaling berekend in woorden³ wordt als dringend beschouwd. In geval van spoedeisendheid wordt het tarief vermeerderd met 50 %.

Een vermelding in de vordering dat de vertaling dringend is, heeft geen betekenis meer voor het toe te passen tarief.

Telefoontaps en sms'en

De twee bijzondere gevallen die vaak tot discussie leiden, betreffen werkzaamheden van een andere aard dan de vertalingen en vertolkingen.

De vertaling van opgenomen telefoongesprekken vertrekt van de gesproken taal. Daarbij moeten vaak nota's worden genomen om een schriftelijke versie te kunnen opstellen die vervolgens wordt vertaald. Het KB zegt niets hierover, enkel het verslag aan de Koning besteedt kort aandacht hieraan: "Telefoontaptranscripties uit een orale tekst vergen meer tijd en energie, omdat de tekst meerdere keren moet worden beluisterd en de basistekst niet altijd van hoge kwaliteit is. Wanneer er evenwel geen of slechts een partiële omzetting is in geschreven tekst, moet het tolkentarief toegepast worden." Bijgevolg moet in beginsel het tarief voor een vertaling worden toegepast, behalve in het laatste geval. Omdat de vertaling van telefoongesprekken eigenlijk een combinatie inhoudt van de vaardigheden van de vertaler en van de tolk, is het sterk aanbevolen om hiervoor uitsluitend personen in te zetten, die zowel beëdigd vertaler als beëdigd tolk zijn.

Omgekeerd zijn sms'en en dergelijke schriftelijke berichten in een gesproken taal. In dezelfde logica moet hiervoor in alle gevallen het tarief voor een vertaling worden toegepast.

Als er niet wordt gevraagd dat de tolk bij het werk in een telefoontapkamer alles vertaalt, maar een synopsis opstelt, dan is het tolkentarief van toepassing op de tijd besteed aan de redactie daarvan.

Welke termijn geldt voor de levering van een vertaling?

Indien de vordering geen datum vermeldt, moet een termijn van een maand worden gerekend voor de vertalingen van minder van 30 000 woorden of 3 000 lijnen en twee maanden voor de andere. Indien de termijn en het werkvolume of de moeilijkheidsgraad niet in overeenstemming zijn, zal de vorderende overheid een aangepaste termijn overeenkomen met de vertaler.

Worden er boetes opgelegd bij vertraging?

Er is sprake van vertraging wanneer de vertaling buiten de voorgeschreven termijn wordt afgeleverd. Indien de vordering geen datum vermeldt, is een termijn van een maand voor minder dan 30 000 woorden of 3 000 lijnen en twee maanden voor meer woorden of lijnen van toepassing. Indien de termijn en het werkvolume niet in evenwicht zijn, kan de vorderende overheid een aangepaste termijn overeenkomen met de vertaler. In geval van vertraging kan de magistraat het bedrag van de staat van kosten en erelonen proportioneel verminderen.

De te vertalen tekst bevat formulieren die meermaals terugkeren. Hoeveel mag men daarvoor factureren?

Indien identieke in te vullen formulieren moeten worden vertaald, kunnen enkel de woorden of lijnen van het eerste formulier als volwaardige vertalingen worden beschouwd. Wat de andere betreft, worden enkel de ingevulde woorden in rekening gebracht als de identieke basisteksten reeds in het geheugen zitten. Ook documenten die in serie worden gemaakt en ingevulde vaste rubrieken bevatten, zoals identiteitskaarten en rijbewijzen, zijn te beschouwen als formulieren.

Mag men meer aanrekenen voor de vertaling van handgeschreven teksten?

Voor handgeschreven teksten geldt een vermeerdering met 20 %.

Moet men per vertaling rekenen of mag men ze in de staat van kosten en erelonen “groeperen”?

In het KB is duidelijk bepaald: “De staat van kosten en erelonen van de vertalers wordt maandelijks opgesteld. Als bijlage van de staat van kosten en erelonen wordt in een lijst met de data van hun opdracht en afgifte, hun referentie en de naam van de opdrachtgevende magistraat, een overzicht gegeven van alle door de opdrachtgevende magistraat goedgekeurde vertalingen waarvoor een betaling wordt gevraagd.”

Het gebruik van een maandelijks staat van alle vertalingen is in sommige arrondissementen reeds enige tijd ingevoerd. Dit is toegelaten voor zover die maandelijks staat kan worden ingediend op één plaats, zijnde de voornaamste verblijfplaats van de vertaler. Zoniet moet hiermee worden gewacht tot deze organisatie mogelijk is geworden en is ingevoerd. Het gebruik van de maandelijks staat, in te dienen op één plaats, kan evenwel nog niet worden opgelegd aan de vertalers die een maandelijks staat indienen in alle arrondissementen waar ze dit volgens de oude regeling al deden. De definitieve regeling ter zake zal worden ingevoerd van zodra dit materieel en organisatorisch mogelijk wordt.

Interpretatie van het KB inzake het tolkwerk

Hoe brengen de beëdigde tolken hun prestaties voortaan in rekening? Wij hebben deze vraag opgesplitst in vijftien meer specifieke vragen waarop hieronder een antwoord wordt gegeven. Vooraf wordt ingegaan op enkele begrippen waarvoor het KB geen definitie geeft. Hiervoor geldt dat ze hun gewone taalkundige of algemeen aanvaarde betekenis hebben, maar voor de praktijk is het goed daaraan te herinneren.

De administratie zal bij het goedkeuren van de kostenstaten van tolken de volgende begrippen als volgt hanteren of aanvaarden dat de tolk dit zo doet.

>De eerste prestatie, de voormiddag en de namiddag: In artikel 5 staan diverse gevallen waarin het tarief mag worden verhoogd. Een voorbeeld hiervan is wanneer het de eerste prestatie van de tolk betreft, die hij in de betrokken voormiddag uitvoert, en opnieuw, wanneer hij zijn eerste prestatie van de betrokken namiddag levert. Er kan zich discussie voordoen als een prestatie of de wachttijd ervoor zijn begonnen voor de middag en de prestatie of de wachttijd ervoor zijn beëindigd in de namiddag. In principe loopt de voormiddag tot 11.59u, begint de namiddag om 12.00u. en begint de eerste prestatie van de voor- of namiddag in die voor- of namiddag, ongeacht wanneer ze eindigt. Afhankelijk van de interpretatie van de definitie van de eerste prestatie (maar ook van die van voor- en namiddag), kunnen zich absurde en onrechtvaardige situaties voordoen. bv. wanneer de tolk minder verdient als hij een tweede opdracht doet, dan als hij er geen meer doet, of dat de ene tolk, die samen met de andere een eerste opdracht uitvoert en daarna naar huis gaat, meer verdient dan de andere, die nog een opdracht uitvoert. Dit komt door het samenspel van de hier besproken interpretaties en de definities van andere gebruikte termen.

Als principe geldt hier, dat telkens de letterlijke of strikte toepassing van een regel ertoe leidt dat de betrokkene minder voordeel krijgt of meer nadeel lijdt dan bij een toepassing ervan, die rekening houdt met de doelen die ze had bij het opstellen ervan, deze laatste manier van toepassen voorrang krijgt. Deze regel mag evenwel niet zo worden toegepast, dat dit ertoe zou leiden dat een bewust opgelegde maatregel om kosten te sparen of misbruiken te weren zinloos zou worden. Daarom worden absurde gevolgen voorkomen, maar worden regels wel strikt toegepast waar dit noodzakelijk is om een doel gewild door de Koning te bereiken (wat kan blijken uit het verslag aan de Koning). Wanneer men ziet dat het resultaat van de toepassing van een regel duidelijk onrechtvaardig is, bijvoorbeeld als presteren minder zou opbrengen dan niet presteren, dan geeft men er de interpretatie aan die is gewild door de auteurs ervan. Louter minder verdienen dan logisch verwacht, volstaat dus niet: het moet gaan om een onbedoelde en kennelijk absurde uitwas van een regel. Deze tegemoetkomingen kunnen zowel op vraag van de tolk als op initiatief van de begrotende magistraat worden toegekend.

- > Afrondingen in de berekening van de wacht- en prestatietijden: het komt vaak voor dat een tolkprestatie eindigt, net voor ze een volle minuut haalt, en net voor het totaal van de dagprestatie een mooi rond getal bereikt. De tolk hoopt dan op afronding naar boven en op enige medewerking van de persoon die zijn prestatietijd noteert. Mathematisch is dit niet nodig en juridisch evenmin, maar het is menselijk. Omdat het om een louter symbolische afronding gaat, kan de administratie aanvaarden dat er naar boven wordt afgerond in twee situaties:
  1. De prestatietijd (of wachttijd), uit te drukken in uren en minuten, duurde 5 of minder minuten te kort voor een vol uur, of
  2. Het totaal van de niet afgeronde prestatietijden (of wachttijden), duurde 15 minuten of minder te kort voor een volle schijf van drie uren.
- > De prestatie zelf wordt evenmin gedefinieerd omdat men uitgaat van het actief zijn opdracht vervullen. Maar er rijst een probleem bij de onderbreking van lange prestaties, waar voor de andere aanwezigen geldt dat ze recht hebben op bv. een lunchpauze die wordt betaald als gewerkte tijd of die deel uitmaakt van de betaalde werkdag. De tolk niet hetzelfde gunnen zou ongelijkheid betekenen en getuigen van weinig menselijkheid. Deze pauze, die mag worden ingerekend bij de prestatietijd, mag evenwel niet langer zijn dan die van de andere aanwezigen en mag niet te beschouwen zijn als een lange pauze tussen twee verschillende prestaties.
- > De nacht wordt niet beschouwd als een aparte tijd, naast de voor- en de namiddag. Hij maakt deel uit van allebei, maar hij wordt wel apart vermeld als reden voor een tariefverhoging. Er kan geen sprake zijn van een "eerste nachtprestatie". Wel mag worden aanvaard dat een tolk een prestatie die ononderbroken begint voor de nacht, maar er voor minstens 2/3 van de tijd in doorloopt, evenals een ononderbroken prestatie die begint in de nacht en eindigt erbuiten, maar die minstens voor 2/3 van de tijd in de nacht plaatsvindt, wordt aangerekend als een volledige nachtprestatie.

Welk tarief voor de vertolking?

Er geldt één uurtarief van 48 euro, exclusief btw. Onder prestatie wordt de tijd in minuten beschouwd die werkelijk aan de vertolking is besteed.

Welk tarief voor de verplaatsingen?

0,5157 euro per kilometer.

Berekening van de afstand?

Voor de berekening van de afstand wordt de werkelijke afstand in beschouwing genomen. Men mag het traject factureren tussen uw woonplaats of de verblijfplaats van waar men die dag het eerst is vertrokken en de plaats van de prestatie. Indien men zich vervolgens naar een andere plaats heeft begeven voor een volgende prestatie, berekent men de werkelijke afstand tussen de twee plaatsen waar is getolkt, en zo verder. In geval van opmerkingen bij de controle van de staat van kosten en erelonen, moet de gevolgde reisweg worden aangetoond. De wettelijke afstanden zijn dus niet meer van toepassing. Om de exacte werkelijke afstand tussen twee plaatsen te kennen, kan een tool of website worden gebruikt, zoals Google Maps, Mappy of ViaMichelin. Daarbij wordt men geacht te kiezen voor de snelste weg, tenzij wordt aangetoond dat die keuze geen optie was omdat er werken of files waren.

Er bestaat geen minimumafstand meer aangezien die niet reëel zou zijn. Er wordt uitgegaan van rationeel gedrag van de tolk: als hij tussen twee prestaties op voorhand wist dat hij lange tijd zou moeten wachten, en hij beschikt over voldoende tijd, dan zal worden aangenomen dat hij tussendoor naar huis gaat en nog tweemaal extra verplaatsingen aanrekent. Dit zal evenwel niet het geval zijn als die verplaatsingen nutteloos of onmogelijk zouden zijn. Het komt de tolk toe de verplaatsing die hij wil inbrengen, te bewijzen.

Wat met de wachttijd?

Indien de tolk voor zijn prestatie moet wachten, wordt de werkelijke wachttijd, berekend in minuten, vergoed. Het wachtgeld bedraagt 34 euro per uur. Dit is een lichte daling in vergelijking met het huidige tarief van 34,05 euro per uur. De tijd voor het uitwisselen van informatie en het geven van uitleg wordt als gepresteerde tijd beschouwd. De wachttijd is de tijd die wordt doorgebracht in de wachtruimte van het gerechtsgebouw waar men is gevraagd te werken. Hij kan zowel voor een eerste prestatie als voor een volgende prestatie liggen. Uiteraard is niet de volledige tijd tussen twee prestaties wachttijd: zich verplaatsen of een andere activiteit beoefenen, is immers niet wachten.

Blijft het systeem van de eerste prestatie van toepassing?

Indien de eerste prestatie minder dan een uur bedraagt, mag men het volledige uur factureren. Indien de eerste prestatie en de wachttijd samen minder dan 60 minuten bedragen, zijn beide in het gegarandeerde uur inbegrepen. Indien de eerste prestatie van de dag reeds tijdens de nacht gebeurt, is het nachttarief van toepassing; pas na de middag mag een volgende prestatie als een nieuwe eerste prestatie worden beschouwd.

Stel dat men een uur tolkt en daarna huiswaarts keert. Na de middag wordt men opnieuw opgeroepen. Mag men dan twee keer een eerste prestaties aanrekenen?

Het KB is niet duidelijk hierover. “Voor de eerste prestatie in de voormiddag OF in de namiddag die geen vol uur bedraagt, wordt een bedrag toegekend van een vol uur.” Die zin moet logisch worden geïnterpreteerd. Het woord “of” betekent dus of het ene, of het andere, of beide. De namiddag begint om 12.00 uur. De wachttijd voor een prestatie in de namiddag kan reeds voor de middag zijn begonnen als de tolk ter plaatse is gebleven.

Welke zijn de regels voor het “taptolken”?

Als er wordt gevraagd hele telefoongesprekken integraal te vertalen, dan is het vertaaltarief van toepassing (zie hoger). Als er echter slechts wordt gevraagd telefoongesprekken gedeeltelijk om te zetten naar geschreven taal, dan is het tolktarief van toepassing. Het tolkwerk in een tapkamer moet steeds plaatsvinden onder toezicht van een politieambtenaar die op de prestatiefiche de begin- en einduren met zijn handtekening bevestigt. Teneinde het risico op misbruik te beperken en elke schijn van partijdigheid te vermijden, is het sterk aan te bevelen dat ook voor de aanduiding als taptolk, de opdrachtgever zoveel mogelijk het werk tracht te verdelen over alle taptolken die zijn vermeld in de daartoe bestemde lijst.

Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een feestdag?

Men mag het tarief verdubbelen.

Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie tijdens de nacht?

Tussen 22 uur en 6 uur mag men het tarief verdubbelen.

Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een zaterdag?

Overdag, te weten tussen 6 uur en 22 uur, mag men een supplement van 50 % aanrekenen. Tussen 22 uur en 6 uur mag men het tarief verdubbelen (nachttarief).

Hoeveel mag men rekenen voor een prestatie op een zondag?

Men mag het tarief verdubbelen.

Berekening van het wachtgeld tijdens de nacht, het weekend of op feestdagen?

Het KB behandelt dit punt niet uitdrukkelijk. Er moet dus logisch worden nagedacht. Het wachtgeld is de uitzondering op de regel en moet dus strikt worden geïnterpreteerd. De uitgaven van de overheid moeten bij wet worden bepaald en in een aanvullend bedrag voor de wachttijd 's nachts, ... is niet voorzien. Gedurende de wachttijd 's nachts kunnen andere werkzaamheden worden uitgevoerd, maar dit is niet de bedoeling, in tegenstelling tot overdag. Het wachtgeld is dus steeds hetzelfde.

Wat mag men aanrekenen indien men is gevorderd, maar de opdracht wordt geannuleerd?

De annulatievergoeding wordt slechts toegekend als er geen prestatie is verricht en er dus alleen een wachttijd is genoteerd. Bij de prestatietijd moet een cijfer 0 of het woord "geen" worden ingevuld. In geval van annulatie moet hiervan het bewijs worden geleverd door de bevestiging ervan per mail toe te voegen aan de staat van kosten en erelonen. Ze moet de datum, de term "afzegging" of "annulatie" bevatten en het toepasselijke tarief.

- > Voor een prestatie die door de vorderende overheid was gepland en geen 24 uur vooraf werd geannuleerd en die niet kan plaatsvinden om redenen vreemd aan de tolkprestatie wordt een compensatie toegekend van een vol uur wachttijd. Met andere woorden: men mag 34 euro aanrekenen.
  - > Voor een prestatie van een volledige dag die door de vorderende overheid was gepland en geen 48 uur vooraf werd geannuleerd en die niet kan plaatsvinden om redenen vreemd aan de tolkprestatie wordt een compensatie toegekend van drie volle uren WACHTTIJD. Met andere woorden: men mag drie keer 34 euro aanrekenen.
- Wat als de tolk het gebruik van een tolkkoffer voorziet, er een huurt, maar dan verneemt dat de zitting wordt geannuleerd? Moet hij dit verlies incasseren of krijgt hij ook hiervoor een compensatie? Het KB zwijgt, maar er is een oplossing voor deze onbillijke situatie: als dit geval zich voordoet, mag de tolk deze kosten vermelden op zijn kostenstaat en vragen dat hij uitzonderlijk toch de toelating krijgt om ze in te brengen op basis van art. 66 ARGS (kosten waarin het reglement niet voorziet). De begrotende magistraat zal dan het akkoord van de Procureur-generaal vragen, dat hier onmogelijk vooraf kan worden gegeven.

Moet men per tolkprestatie rekenen of mag men de prestaties in de staat van kosten en erelonen "groeperen"?

In het KB is duidelijk bepaald: "De staat van kosten en erelonen van de prestaties van de tolken wordt maandelijks opgesteld. Om de prestaties in het kader van strafzaken vast te stellen, wordt een prestatiefiche gebruikt waarin alle prestatie- en wachttijden voor de vorderende overheden inzake gerechtskosten in strafzaken chronologisch worden opgenomen. Deze fiche wordt toegevoegd als bijlage aan de staat van kosten en erelonen."

In hoeverre is een gecontacteerde tolk verplicht om een prestatie te leveren?

Deze verplichting is opgenomen in de programmawet van 2006, gewijzigd in 2008, en werd sindsdien niet gewijzigd. De vorderende magistraat of politiedienst die handelt in naam van de magistraat moet contact op nemen met de beëdigde en erkende tolk wiens vertrekpunt het dichtst is gelegen bij de plaats waar de prestatie moet worden uitgevoerd. Hij wordt geacht de opdracht te aanvaarden, tenzij hij op hetzelfde ogenblik reeds een andere opdracht moet uitvoeren (of zich daarheen moet begeven) of met een geldige reden kan aantonen verhinderd te zijn.

→ Wat met de aanstelling van een vertaler/tolk die (nog) niet in het (voorlopig) register is opgenomen?

Er is een overgangperiode van vijf jaar ingesteld, die loopt tot 1/12/21, waarbinnen alle onder de vroegere regeling optredende vertalers en tolken mogen blijven optreden in opdracht van de gerechtelijke overheden. Willen ze echter na die datum hun activiteit nog voortzetten, dan moeten ze zich tijdig inschrijven in het voorlopig register en tegen het einde van deze periode bewijzen dat ze voldoen aan alle toegangsvoorwaarden tot het definitief register.

Vanaf 15/6/2017 kreeg de rechterlijke orde toegang tot de databank voor gerechtsexperten/vertalers/tolken. Via een zoeksoftware kunnen per expertise namen gezocht worden. Wij stellen vast dat nog niet alle experten/vertalers/tolken die reeds voor 1/12/2016 voor Justitie werkten zich hebben ingeschreven.

De magistraat zal bij voorkeur iemand nemen uit de databank. Wil hij iemand vorderen die niet in de databank zit, maar wel voor 1/12/2016 voor ons werkte, dan zal de griffie of het parketsecretariaat hem aanzetten zich zo vlug als mogelijk in te schrijven.

Wie zich niet tijdig heeft ingeschreven in het voorlopig register, zal zijn activiteit minstens moeten schorsen vanaf 1/12/21 en zal haar pas kunnen hernemen na te zijn erkend en opgenomen in het definitief register.

Berekeningswijze tolkopdrachten - voorbeelden van cases

1. Tolk komt tolken voor de raadkamer. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 9u30 tot 10u00.
Tolkt van 10u00 tot 10u29.
Facturatie: 48 euro.
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur: dit zou niet van toepassing zijn als de prestatie eindigde om 10u30!)
2. Tolk komt tolken voor de raadkamer. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 9u30 tot 10u00.
Tolkt van 10u00 tot 10u45.
Facturatie: (34×0.5) euro + 48 euro.
(reële wachttijd + eerste prestatie van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur)
3. Tolk komt tolken voor de raadkamer. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 9u30 tot 10u30.
Tolkt van 10u30 tot 12u00.
Facturatie: 34 euro + (48×1.5) euro.
(reële wachttijd + reële duur eerste prestatie)
4. Tolk komt tolken voor de raadkamer. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 9u30 tot 10u00.
Tolkt van 10u00 tot 10u30.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 11u00 tot 11u30.
Tolkt van 11u30 tot 12u00.
Facturatie: 48 euro + (34×0.5) euro + (34×0.5) euro + (48×0.5) euro.
(wachttijd en eerste prestatie (voormiddag) vallen binnen hetzelfde uur (dus elk apart een half uur tellen, maar omdat het de eerste prestatie is, wordt ze afgerond op één uur)+ reële wachttijd + reële duur tweede prestatie (voormiddag))
5. Tolk komt tolken voor de raadkamer. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 9u30 tot 10u00.
Tolkt van 10u00 tot 10u45.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 11u00 tot 11u30.
Tolkt van 11u30 tot 12u00.
Facturatie: (34×0.5) euro + 48 euro + (34×0.5) euro + (48×0.5) euro.
(reële wachttijd + eerste prestatie (voormiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + reële wachttijd + reële duur tweede prestatie (voormiddag))

6. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 8u30 tot 9u00.
Tolkt van 9u00 tot 9u45.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 12u30 tot 13u00.
Tolkt van 13u00 tot 13u29. (13u30 zou een minuut teveel zijn!)
Facturatie: (34 x 0.5) euro + 48 euro + 48 euro.
(reële wachttijd + eerste prestatie (voormiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + reële wachttijd + (wachttijd en prestatietijd samen minder dan een uur, dus afgerond op een uur)
7. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Tolkt van 10u00 tot 14u00.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Tolkt van 16u30 tot 17u00.
Facturatie: (48 x 4) euro + 48 euro.
(reële duur eerste prestatie (die in de voormiddag begint en in de namiddag eindigt) + eerste prestatie (namiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur).

Opdrachten rond overgang voormiddag naar namiddag

8. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 8u30 tot 9u00.
Tolkt van 9u00 tot 9u45.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 11u45 tot 12u15.
Tolkt van 12u15 tot 13u00.
Facturatie: (34 x 0.5) euro + 48 euro + (34 x 0.5) euro + 48 euro.
(reële wachttijd + eerste prestatie (voormiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + reële wachttijd (begint in de voormiddag en eindigt in de namiddag) + eerste prestatie (namiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur)
9. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 8u30 tot 9u00.
Tolkt van 9u00 tot 9u45.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 11u45 tot 12u15.
Tolkt van 12u15 tot 12u45.
Facturatie: (34 x 0.5) euro + 48 euro + 48 euro.
(reële wachttijd + eerste prestatie (voormiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + wachttijd en tweede prestatie vallen binnen hetzelfde uur)
10. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 11u45 tot 12u15.
Tolkt van 12u15 tot 12u44.
Facturatie: 48 euro.
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur, ook al begint de wachttijd in de voormiddag en eindigt die in de namiddag)

11. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 11u30 tot 11u45.
Tolkt van 11u45 tot 12u29.
Facturatie: 48 euro.
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur, ook al begint de prestatie in de voormiddag en eindigt die in de namiddag)
12. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 8u30 tot 9u00.
Tolkt van 9u00 tot 9u45.
Heeft vervolgens een tweede opdracht.
Wacht van 11u45 tot 12u15.
Tolkt van 12u15 tot 13u00.
Heeft vervolgens een derde opdracht.
Tolkt van 18u00 tot 18u30.
Facturatie: (34×0.5) euro + 48 euro + (34×0.5) euro + 48 euro + (48×0.5) euro
(reële wachttijd + eerste prestatie (voormiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + reële wachttijd (begint in de voormiddag en eindigt in de namiddag) + eerste prestatie (namiddag) van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur + reële duur van de tweede prestatie van de namiddag)

Opdrachten rond de overgang nachttarief naar dagtarief

13. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 5u00 tot 5u30.
Tolkt van 5u30 tot 6u15.
Facturatie: (34×0.5) euro + (48×2) euro
(reële wachttijd + eerste prestatie van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur, aangevangen bij nachttarief waardoor verdubbeld)
14. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 5u00 tot 6u00.
Tolkt van 6u00 tot 6u15.
Facturatie: 34 euro + 48 euro
(reële wachttijd + eerste prestatie van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur, geen verdubbeling vermits de prestatie bij dagtarief aanvangt)
15. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 5u30 tot 6u00.
Tolkt van 6u00 tot 6u30.
Facturatie: (48×2) euro
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur, wachttijd aangevangen bij nachttarief waardoor verdubbeling)
16. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 5u15 tot 5u45
Tolkt van 5u45 tot 6u10.
Facturatie: (48×2) euro
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur, prestatie aangevangen bij nachttarief waardoor verdubbeling)
17. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Tolkt van 4u00 tot 6u30.
Facturatie: $(48 \times 2 \times 2)$ euro + (48×0.5) euro
(reële duur van de prestatie bij nachttarief + reële duur van het vervolg van de prestatie bij dagtarief)

Opdrachten rond de overgang dagtarief naar nachttarief

18. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 21u30 tot 22u30.
Facturatie: 34 euro + (48 x 2) euro
(reële wachttijd + eerste prestatie van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur, aangevangen bij nachttarief waardoor verdubbeld)
19. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 21u00 tot 21u30.
Tolkt van 21u30 tot 22u15.
Facturatie:
(34 x 0.5) euro + 48 euro
(reële wachttijd + eerste prestatie van minder dan een uur aangerekend als een volledig uur, aangevangen bij dagtarief waardoor geen verdubbeling)
20. Tolk komt tolken voor een verhoor. Het is zijn eerste prestatie van de dag.
Wacht van 21u30 tot 22u00.
Tolkt van 22u00 tot 22u20.
Facturatie: 48x2 = 96 euro
(wachttijd en eerste prestatie vallen binnen hetzelfde uur, prestatie aangevangen bij nachttarief waardoor verdubbeling)

Berekeningswijze vertaalopdrachten - voorbeelden van cases

- >De magistraat geeft als opdracht een tekst in het Nederlands te vertalen naar het Engels, binnen 48 uur.
In principe telt men met de tekstverwerker de woorden.
Stel: 3500 woorden x 0,081€ = 283,50€
Is dit dringend? Het is 3500 woorden te vertalen in 2 dagen = 1750 woorden per werkdag. 1750 is minder dan 2100, dus niet dringend.
- >Er moet een tekst worden vertaald van het Turks naar het Frans. Het is 27 februari en de vertaling moet afgegeven worden op 2 maart.
Stel: 1850 woorden x 0,081€ = 149,85€
Dringend? 1850 woorden te vertalen in 3 werkdagen (dag van de opdracht + tussenliggende dagen, niet de dag van indiening) = 617 woorden per werkdag, dus niet dringend.
Klein? >300 woorden, dus niet klein.
Indien handgeschreven: 149,85€ + 20% = 179,82€
- >Tekst van Chinees naar Nederlands tegen volgende dag. In het Chinees zijn er 5 bladzijden met logogrammen geschreven in 23 kolommen...
Na vertaling blijken er in het Nederlands 6 bladzijden met 60 regels te zijn.
Voor een taal met logogrammen is het tarief 0,95€ per regel. Hier zijn echter geen regels. Dus kijken we naar het aantal regels in de doeltaal. Daar zijn er 360 regels, dus het basistarief is 342€.
Dringend? Opnieuw kunnen we de woorden in de brontaal niet tellen, dus kijken we naar de doeltaal, en hier zijn er 360 regels. Dit is meer dan 210, dus is de vertaling dringend:
342€ + 50% = 513€ (men mag ook het aantal woorden in de doeltaal gebruiken).
- >Een reeks ingevulde formulieren moet worden vertaald van het Frans naar het Nederlands binnen 3 werkdagen. De formulieren zijn identiek, wat is bevestigd door de opdrachtgever (is dit niet het geval, dan kan de vertaler verklaren dat dit is gebleken tijdens het vertalen) en met de hand ingevuld. De magistraat heeft op het mapje met originelen geschreven "DRINGEND!"
Er zijn 8 formulieren, voor de voorgedrukte tekst wordt slechts 1 formulier aangerekend. Dit kan bv. 250 woorden zijn = 250 x 0,06€ = 15€
Voor de handgeschreven ingevulde woorden, 525 in aantal rekent men:
525 x 0,06€ = 31,5€ + 20% = 37,8€
Is dit werkelijk dringend? 250 + 525 woorden = 775, wat minder is dan 2100, dus niet dringend.
Stel dat er 525 woorden per formulier waren? 250 + (525 x 8) = 4450 en dus wel dringend.

Vragen i.v.m. berekeningswijze vertaalopdrachten

- >Hoe dient men een document te factureren van minder dan 300 woorden, bijvoorbeeld 280, maar handgeschreven? Is het dan het minimumbedrag van 300 woorden + 20% of 280 woorden + 20%? Het KB vertrekt van het basistarief, dan volgen de uitzonderingen en pas laatst de verhogingen, dus 280 wordt betaald als 300 + 20%. Zoniet zou de verhoging van 20% moeten meetellen om te zien of genoeg te vertalen was, en dat is strijdig met het reële aantal als basis.
- >Wordt het probleem van dringende vertalingen die minder dan 2100 woorden bevatten opgelost? Bijvoorbeeld vertalingen aangaande internationale rogatoire commissies, aanhoudingen, dringende inbeslagnames, huiszoekingen, dringende beschikkingen, etc... Daar is geen wettelijke basis voor. Verhogingen en uitzonderingen kunnen alleen als het KB ze vermeldt.
- >Wordt er nog een verhoogd tarief voorzien voor uiterst complexe/technische vertalingen? Idem
- >Hoe moet het tarief worden berekend voor een vertaling van en naar een taal met logogrammen, waar immers niet wordt gewerkt met woorden en regels, maar met logogrammen die vaak meer betekenen dan een letter maar minder dan een woord? Hier zwijgt het KB over, maar de logische interpretatie zegt dat de wetgever geen zinledige regels wil maken en dat de zin van de regelgeving moet vooropstaan. Daarom moet de regel worden gelezen als “voor vertalingen naar een taal met logogrammen worden de regels en woorden geteld in de alfabettaal die als brontaal dient”. Voor vertalingen uit een logogrammentaal naar een alfabettaal worden zoals altijd de woorden en regels van de doeltaal geteld.
- >Wordt er een toeslag voorzien indien er meerdere exemplaren worden gevraagd van dezelfde vertaling? Dit is een vraag die zeer frequent terugkomt. Sommige magistraten vragen zelfs tot ZEVEN originele exemplaren voor een internationale rogatoire commissie... Nee, maar dit is ook niet de bedoeling: de opdrachtgever wil een vertaling, geen fotokopiedienst. De vertaler mag dit weigeren met verwijzing naar het tarief, dat hierin niet voorziet.

Vragen i.v.m. berekeningswijze verplaatsingsvergoeding

- >Tolk woont in Brussel. Heeft een eerste opdracht in Antwerpen en een tweede aaneensluitende opdracht in Gent. Verplaatsingsvergoeding: Brussel - Antwerpen, Antwerpen - Gent, Gent – Brussel.
- >Wat wordt als vertrekpunt van de tolk beschouwd (eerste opdracht): woonplaats tolk, verblijfplaats tolk of maatschappelijke zetel indien tolk vanuit een vennootschap factureert? De werkelijke woon- of verblijfplaats. In de praktijk is dit moeilijk te controleren, en kan dit in het kader van de deontologie worden beoordeeld.
- >Mogen kleine verplaatsingen, van bijvoorbeeld 1 km aangerekend worden, evenals verplaatsingen binnen dezelfde gemeente (wat tot op heden soms geweigerd werd)? Dit mag zeker.
- >Google Maps, snelste route? Aanbevolen route? (op moment uitvoering opdracht: wegversperring, grote werkzaamheden, ...?) In principe zijn de verschillende systemen evenwaardig. Men volgt de snelste route, tenzij er problemen zijn die op enigerlei wijze te bewijzen vallen.
- >Mag de vertaler verplaatsingskosten aanrekenen indien een magistraat vraagt om de vertaling persoonlijk te komen leveren, gelet op het vertrouwelijk karakter van het document, het grote volume of de dringendheid ervan? Dit kan, maar moet worden aangeduid op de vordering van de vertaler.

LIJST VAN VAAK GEBRUIKTE AFKORTINGEN IN DE GERECHTELIJKE WERELD

De volgende lijst van vaak gebruikte afkortingen in de gerechtelijke wereld beoogt geen volledigheid. Het gaat om een aantal vaak in documenten uitgaande van het gerecht en de balie voorkomende afkortingen van juridische termen en uitdrukkingen eigen aan de rechtsgebouwen. Veel meer juridische afkortingen zijn terug te vinden in juridische woordenboeken, in boekvorm en online. Deze lijst is niet bindend en de FOD Justitie is niet verantwoordelijk voor ontbrekende woorden of voor plaatselijk gebruik van afwijkende afkortingen.

A.R. Arrêté Royal	KB Koninklijk Besluit
ART Article	ART artikel
Aud Audience	Zitt zitting
AJ Bureau Assistance Judiciaire	BJB Bureau voor Juridische Bijstand
C.I.C. Code d'Instruction Criminelle	SV Wetboek van Strafvordering
C.P. Code Pénal	SW Strafwetboek
DCM Divorce par Consentement Mutuel	EOT echtscheiding door onderlinge toestemming
Dev Devoir	PI plicht
FAM (Tribunal de) Famille	FAM Familie(rechtbank)
I. Instruction	O(nd) Onderzoek
JF Juge de fond	BR Bodemrechter
Jl Juge d'Instruction	OR onderzoeksrechter
M.B. Moniteur belge	BS Belgisch Staatsblad
Not Notice	Notitie
P.R. Procureur du Roi	PK procureur des Konings
P.V. Procès-Verbal	PV proces-verbaal
P.V.I. Procès-Verbal Initial	IPV initieel proces-verbaal
PAR Parquet	PAR parket
RG Rôle Général	AR Algemene Rol
RR Rôle des Requêtes	RV Rol van de verzoekschriften
TAP Tribunal d'Application des Peines	SUR strafuitvoeringsrechtbank
TF Tribunal de la Famille	FR familierechtbank
RGFP Reglement Général sur les Frais de justice en matière Pénale	ARGS Algemeen Reglement op de Gerechtskosten in Strafzaken

Opmerkingen :

- >Van sommige afkortingen bestaan varianten die even vaak worden gebruikt, afhankelijk van de persoonlijke voorkeur en de context (BR kan bijvoorbeeld ook beslagrechter betekenen).
- >Er zijn uiteraard nog veel meer afkortingen voor varianten op de hierboven gegeven voorbeelden, zoals MB voor ministerieel besluit, PG voor procureur-generaal, ...
- >In het Nederlands worden de puntjes na de letters steeds minder gebruikt en verdwijnen ook de hoofdletters steeds vaker. Ook in het Frans is deze evolutie merkbaar.
Er bestaan formele academische regels voor het gebruik van juridische afkortingen, die soms, maar niet altijd worden gevolgd in juridische documenten gebruikt in de gerechtelijke wereld. Die regels en een lijst met veel meer formele afkortingen zijn terug te vinden in:
http://www.legalworld.be/legalworld/uploadedFiles/Other_content/V_A-BI15001_final_binnenwerk.pdf?LangType=2067

MET GERECHTSKOSTEN GELIJKGESTELDE UITGAVEN BUITEN HET STRAFRECHT

Overall waar in dit handboek sprake is van het indienen van staten van kosten en erelonen en het opstellen van vorderingen, hebben we ons beperkt tot het vertrekken vanuit de klassieke hypothese dat de vertaler/tolk wordt gevorderd door of namens het parket (de politie) of de onderzoeksrechter in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, of door een rechter in het kader van een zitting van een rechtbank. Daarnaast zijn er echter nog situaties waarin vertalers en tolken worden gevorderd, soms buiten de eigenlijke strafzaken, soms op bevel van de wet, en soms niet op initiatief van de gerechtelijke overheid.

De eerste vragen weinig uitleg: het tarief in strafzaken, waaronder dit voor de vertalers/tolken, wordt ook toegepast op bepaalde burgerlijke of handelsrechtelijke zaken (bv. de betaling van de curator van een faillissement waarbij de massa niet volstaat om hem te vergoeden en die van de advocaat die een onbeheerde nalatenschap heeft beheerd waarin de boedel onvoldoende van waarde bevat om hem te vergoeden zijn dringende gerechtskosten, betaald door de bevoegde griffie). Ook de kosten voor het vertalen van stukken in een dossier of het tolken op de zitting in de gevallen waarin de taalwetten het bevelen, worden gelijkgesteld met gerechtskosten en aldus behandeld. Hetzelfde geldt voor de zaken in de diverse materies buiten het strafrecht, waar het Openbaar Ministerie ambtshalve optreedt. In al deze gevallen is de in dit handboek beschreven regeling bij analogie toepasbaar.

MODEL VAN EEN CORRECTE VORDERING

M.REF.:

Systeemnr:

Pvnr:

Plichtnr:

SECTIE :

Kabinet:

Afzender:

Mevrouw, Mijnheer

(Adres)

Datum :

PRO JUSTITIA VORDERING

Betreft het dossier van:

De procureur des Konings te , sectie (of: de Onderzoeksrechter te, de ... Politie ..., het Bureau voor Juridische Bijstand te...

Het parket van de procureur des Konings (of een van voorgaande) verzoekt u

Mevrouw, Mijnheer

(adres)

om de bijgevoegde stukken te vertalen van het ... naar het ....

Op elk vertaald blad moet u uw naam en handtekening plaatsen.

Ten laatste 45 dagen nadat u deze vordering heeft ontvangen, moet u de vertaling in een gesloten omslag terug aan het parket bezorgen.

(plaats, datum, handtekening)

De procureur des Konings (of Onderzoeksrechter te ..., de ... Politie ..., het Bureau voor Juridische Bijstand te ...)

Gelieve dit document bij uw factuur te voegen en samen te bezorgen aan het Parket van de procureur des Konings te ..., sectie ...

(adres)

Openingsuren onthaal parket: ...

Behandeld door: ... T: ...- F: ... - Email: @just.fgov.be

MODEL VAN EEN CORRECTE VORDERING VAN EEN TOLK

[briefhoofd]

Openbaar ministerie

Parket van de procureur des Konings te ... (of Onderzoeksrechter te ..., ... Politie ...,
het Bureau voor Juridische Bijstand te...)

M. REF.:

Systeemnr:

Pvnr:

Plichtnr:

SECTIE

Kabinet:

Afzender:

Geachte,

(Adres)

Datum :

[tekst]

VORDERING VAN TOLK

Heden, ..., vorderen wij, De procureur des Konings bij de , afdeling rechtbank van eerste
aanleg ..., alhier :

(naam)

(adres)

om zich te begeven naar de Rechtbank van eerste Aanleg, correctionele rechtbank van...
ter zitting van : uur, , teneinde als tolk op te treden inzake:

(naam)

(adres)

voor vertaling van het ... naar het ... en omgekeerd.

Er zal hem/haar de bij wet vastgelegde vergoeding worden toegekend
(artikelen 4 en 5 van het K.B. van 22 december 2016).

De procureur des Konings

MET VERZOEK DIT DOCUMENT TE HECHTEN AAN UW FACTUUR (*)

MODEL VAN CORRECTE STAAT VAN KOSTEN EN ERELONEN

[briefhoofd]

Inzake : Systeemnummer : ... - Optreden van een beëdigd tolk

Naam tolk :

Adres :

De wachttijd duurde van ... uur tot ... uur.

De prestatie duurde van ... uur tot ... uur.

Eventuele kilometervergoeding : km x EURO =

(datum en plaats),

(handtekening)

De procureur des Konings

(*) gelieve dit document samen met uw factuur over te maken aan rechtbank van eerste aanleg ..., adres.

Correctioneel Parket – SECTIE... - (adres)

Openingsuren onthaal parket: ...

Behandeld door: T: - F: - Email: @just.fgov.be

IDENTIFICATIEFICHE

Om in het boekhoudsysteem van de federale overheid te kunnen worden geregistreerd, evenals in het interne boekhoudsysteem van de FOD Justitie, CGAB, zijn enkele standaardgegevens noodzakelijk. Die moeten op de identificatiefiche worden ingevuld door de vertalers en tolken die de eerste maal een vordering ter vergoeding van een prestatie voor de gerechtelijke overheid indienen.

De verstrekte gegevensfiche wordt onmiddellijk geregistreerd in CGAB door de verantwoordelijke van de griffie of het parketsecretariaat waar de vordering is ingediend. Als er door een vergetelheid niet naar is gevraagd door deze eerstelijnsdiensten en de vergoeding dus niet kan worden uitbetaald, vraagt de centrale dienst gerechtskosten de gegevens op met de identificatiefiche, die eenvoudig gefaxt of gemaïld mag worden.

IDENTIFICATIE VAN DE NATUURLIJKE PERSOON OF RECHTSPERSOON DIE DE BETALING ONTVANGT

Gewenste taal voor de uitgave van de documenten :

Nederlands

français

Titel (bv : Mr., Mevr., BVBA, Dr,.....)

Naam :

Voornaam :

Straat :

Nr :

Postcode :

Plaats :

Land :

Natuurlijk persoon

-Ondernemingsnummer (KBO – verplicht voor alle deskundigen) :

-Rijksregisternummer (RRN – voor anderen dan deskundigen)

Rechtspersoon

-Ondernemingsnummer(KBO) :

-BTW – nummer indien van toepassing :

-Vestigingsnummer indien van toepassing :

IBAN – nummer :

Titularis van de rekening :

Soort activiteit

Bijvoorbeeld : architect, vertaler,
branddeskundige, takelen of stallen
van voertuigen.....

Contactgegevens

Telefoon:

Gsm:

Mail:

Datum en handtekening :

Gelieve een nieuwe fiche in te vullen bij elke wijziging van uw bank- of adresgegevens, of van uw juridische situatie. Het identificatienummer dat de FOD Justitie u reeds toekende dient hierop vermeld te worden.

Eénmaal uw fiche verwerkt, kennen wij u een identificatienummer toe en sturen u dit op. Dit nummer dient steeds vermeld te worden op uw betalingsaanvraag. Zonder dit nummer kan de betaling niet uitgevoerd worden.

